

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ
& Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΚΡΗΤΗΣ)

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου
Φιλολόγων (ΠΕ02)
Βασιλεία Καλοκύρη

Ταχ. Δ/ση: Ρολέν 4
Ταχ. Κώδικας: 713 05 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλ. Γραμμ: 2810 24 64 00
2810 24 68 60
κιν.: 697 99 30 724
E-mail: pekeskritis@sch.gr
E-mail προσωπ.: kalokyri@sch.gr
Ιστότοπος: ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
<http://users.sch.gr/sfscholiki/fi>
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ
<http://diktyofilologonkalokyri.weebly.com/>

ΑΝΑΚΟΙΝ. με ημερομηνία

Ηράκλειο, 16/10/2020

Αρ. Πρωτ.: Φ2/1783

ΠΡΟΣ:

Διευθύνσεις και Φιλολόγους Σχολείων
Δ.Ε. Ηρακλείου επιστημονικής ευθύνης
της Σ.Ε.Ε. Β. Καλοκύρη
(ενημέρωση Φιλολόγων διαμέσου των
Δ/σεων των Σχολείων τους)

ΚΟΙΝ:

1. ΠΔΕ Κρήτης
2. Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου
3. ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Θέμα: Επισημάνσεις και διευκρινίσεις για το μάθημα «Ιστορία» γενικής παιδείας στην Α΄ και Β΄ τάξη ΓΕ.Λ.: ΩΠ, ΠΣ, ύλη, Οδηγίες, εξετάσεις-θέματα.

Αγαπητοί και Αγαπητές Συνάδελφοι,

Προς διευκόλυνση του έργου σας, συνοψίζονται τα ισχύοντα για τη διδασκαλία και αξιολόγηση του μαθήματος Ιστορία γενικής παιδείας στην Α΄ και Β΄ τάξη ΓΕ.Λ.

Τις εγκυκλίους και τα σχετικά ΦΕΚ, στα οποία παραπέμπουν οι παρακάτω ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι μπορείτε να βρείτε αναρτημένα στον ιστότοπο που επιμελούμαι [ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ](#) → [Νομοθεσία-Οδηγίες Υ.ΠΑΙ.Θ.- Εξετάσεις](#) → [Γενικό Λύκειο](#).

ΙΣΤΟΡΙΑ - Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. **Περίγραμμα: ώρες διδασκαλίας, σχολικό εγχειρίδιο, ομάδα μαθημάτων:**
 - Στην Α΄ τάξη, η Ιστορία αποτελεί μάθημα γενικής παιδείας και διδάσκεται **2 ώρες** την εβδομάδα.
Βλ. [ΩΠ Ημερήσιου και Εσπερ. ΓΕ.Λ. 2020-21 \(ΦΕΚ Β 2338/2020\)](#)
 - Το σχολικό εγχειρίδιο, βάσει του οποίου καθορίζεται η διδακτέα-εξεταστέα ύλη, είναι: **Α. Μαστραπά, Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολής έως την εποχή του Ιουστινιανού**, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», (2019).

- Η Ιστορία Α΄ τάξης ΓΕ.Λ. περιλαμβάνεται στην **ομάδα Α΄** των μαθημάτων Γενικής Παιδείας, που **εξετάζονται γραπτώς στις προαγωγικές εξετάσεις**. (Αναλυτικότερα για τις εξετάσεις του μαθήματος, γίνεται λόγος στη συνέχεια, στο 5.)

2. Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) ΙΣΤΟΡΙΑΣ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕ.Λ.:

«Το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας Γενικής Παιδείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Γενικού Λυκείου, για το σχολικό έτος 2020-2021, καθορίζεται με την υπό στοιχεία 8212/Γ2/28-01-2002 (ΦΕΚ Β΄ 131) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.» (αυτό προσδιορίζεται στο [ΦΕΚ 3971 Β/ 17-9-20](#), σελ. 41329)

- Το ΦΕΚ με το ΠΣ για την Ιστορία ΓΕ.Λ. που ισχύει για το σχολ. έτος 2020-21:
[Το ΠΣ ΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α-Β-Γ ΤΑΞΕΩΝ ΓΕ.Λ. ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 2020-21 ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΦΕΚ 131Β/7-2-2002 \(ΥΑ 8212/ Γ2\)](#)
βλ. στο ΦΕΚ αυτό, σελ. 1344 για τους γενικότερους και επιμέρους σκοπούς της Ιστορίας στο ΓΕ.Λ.. (**ΌΧΙ το περιεχόμενο-ύλη!**)

3. «Διδακτέα - Εξεταστέα ύλη:

- «**Η διδακτέα ύλη** του μαθήματος της Ιστορίας Α΄ Τάξης του Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου **αποτελεί και εξεταστέα ύλη** και **ορίζεται με βάση το σχολικό εγχειρίδιο του Α. Μαστραπά, Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολής έως την εποχή του Ιουστινιανού**, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», (2019).» (βλ. σελ.42, στις Οδηγίες 2020-21, για τις οποίες παρακάτω δίδεται ηλεκτρον. σύνδεσμος)
- **ΟΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ**, με βάση το σχολικό εγχειρίδιο, **καθορίζονται στο:**
[ΦΕΚ 4178Β 28-9-20 Καθορισμός εξεταστέας ύλης για τα μαθήματα που εξετάζονται γραπτώς στις προαγωγικές εξετάσεις για το έτος σχολικό έτος 2020 - 2021.](#) [Το ΦΕΚ αφορά μόνο στην Α΄ τάξη ΓΕ.Λ.] Βλ. σελ. 45910.
- Επίσης, **ΠΡΟΣΟΧΗ!** Στο τέλος της ύλης, στο εν λόγω ΦΕΚ, επισημαίνεται: «Οι μαθητές/μαθήτριες **παράλληλα** με τη διδασκαλία των παραπάνω ενοτήτων πρέπει να ασκηθούν στην **ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ** που αναφέρονται σε αυτές και να είναι σε θέση να αξιοποιούν τις πληροφορίες τους.» (ό.π.).

4. Οδηγίες διδασκαλίας Ιστορίας Α΄ τάξης ΓΕ.Λ. (ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ / ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ)

[2020-21 ΓΕ.Λ.. Ύλη Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων της Ελληνικής Γλώσσας, της Ιστορίας, των Λατινικών και της Φιλοσοφίας Ημερησίου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το σχολικό έτος 2020-2021 \(συνημμένες στο ΥΠΑΙΘ, Αρ. Πρωτ. 134046/Δ2/6-10-20\)](#)

Επισημάνσεις με βάση τις Οδηγίες διδασκαλίας:

- Χρειάζεται να μελετηθούν όλες οι προαναφερόμενες Οδηγίες του μαθήματος! Σημειώνονται στη συνέχεια μερικές βασικές επισημάνσεις.

- Στις Οδηγίες δίδεται ο τρόπος που πρέπει να διδαχθεί το μάθημα, ώστε να έχει μαθησιακά αποτελέσματα. Χρειάζεται οι μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία (αποφυγή μονότονης «παράδοσης»- μακροσκελούς αφήγησης και έμφαση στη διερευνητική προσέγγιση της «ύλης»), ώστε να ενδυναμωθεί το ενδιαφέρον τους και η μάθηση να γίνεται όσο το δυνατό διερευνητική, ανακαλυπτική, βιωματική.
- Βλ. Ενδεικτική διδακτική ενότητα Ιστορίας Α΄ Λυκείου (μία διδακτική ώρα). Δίδεται ένα παράδειγμα στο οποίο αναδεικνύεται το πνεύμα των στόχων της διδασκαλίας...
- «Ο/Η διδάσκων/-ουσα παρουσιάζει αναλυτικά τα προς εξέταση φαινόμενα και έχει ακόμα τη δυνατότητα να παρουσιάσει με συνοπτικό τρόπο ιστορικά φαινόμενα από την ύλη που δεν εξετάζεται, για να καλύψει ενδεχόμενα κενά της γνώσης, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοούν την **ιστορική συνέχεια**. Καλό είναι **από την αρχή της σχολικής χρονιάς να γίνει προγραμματισμός για τη διδασκαλία των εξεταζόμενων ενοτήτων και συνιστάται συνεργασία των διδασκόντων το μάθημα στην ίδια σχολική μονάδα**, με σκοπό την επιτυχή διαχείριση της ύλης και την αποτελεσματικότητα στη διδασκαλία της.» (σελ. 42 στις προαναφερόμενες Οδηγίες 2020-21).

5. Τρόπος εξέτασης του μαθήματος Ιστορία Α΄ ΓΕ.Λ.

- **Γραπτή δοκιμασία στα τετράμηνα.**
Βλ. ΚΕΦ. Α΄, άρθρο 6: Προφορική βαθμολογία τετραμήνων στο Λύκειο. (= ωριαία γραπτή δοκιμασία ανά τετράμηνο κ.ά.) στο : [ΦΕΚ 111 Α΄/ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4692. Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις. \[ανάρτηση όλου του νόμου/όλου του ΦΕΚ\]](#)
- **Οι μαθητές/τριες εξετάζονται γραπτώς στην Ιστορία Α΄ τάξης ΓΕ.Λ. στις προαγωγικές εξετάσεις (ΦΕΚ 4177 Β΄/2020 – Αριθμ. 125708/Δ2, άρθρο 1).** Βλ. **διαμόρφωση θεμάτων- μόρια** στη σελ. **45897** στο: [ΦΕΚ 4177/28-9-20 Ομάδες και κλάδοι μαθημάτων, τρόπος και χρόνος εξέτασης και βαθμολόγησης, ορισμός και υποχρεώσεις επιτηρητών, υποχρεώσεις μαθητών κατά τη διάρκεια της εξέτασης, τρόπος διατύπωσης των θεμάτων, βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων, αναβαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων του Γενικού Λυκείου, τρόπος φύλαξης των γραπτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.](#)

Επισήμανση βάσει του ΦΕΚ 4177 Β/2020 (καθορισμός τρόπου διατύπωσης των θεμάτων και μοριοδότησής τους): «Οι μαθητές/-τριες στην Α΄ τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου αξιολογούνται στο μάθημα της Ιστορίας με συνδυασμό θεμάτων, τα οποία διαρθρώνονται σε δύο (2) ομάδες. Τα θέματα της ομάδας Α΄ επιλέγονται από την Τράπεζα Θεμάτων, ενώ τα θέματα της ομάδας Β΄ ορίζονται από τους/τις εκπαιδευτικούς.» (ό.π. σελ. 45898)

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. **Περίγραμμα: ώρες διδασκαλίας, σχολικό εγχειρίδιο, ομάδα μαθημάτων:**
 - Στην Β΄ τάξη ΓΕ.Λ., η Ιστορία αποτελεί μάθημα γενικής παιδείας και διδάσκεται **2 ώρες** την εβδομάδα.
Βλ. [ΩΠ Ημερήσιου και Εσπερ. ΓΕ.Λ. 2020-21 \(ΦΕΚ Β 2338/2020\)](#)
 - Το σχολικό εγχειρίδιο, βάσει του οποίου καθορίζεται η διδακτέα-εξεταστέα ύλη, είναι των **Ι. Δημητρούκα, Θ. Ιωάννου, Κ. Μπαρούτα, Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου 565-1815, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**.
 - Η Ιστορία Β΄ τάξης ΓΕ.Λ. περιλαμβάνεται στην **ομάδα Α΄** των μαθημάτων Γενικής Παιδείας, που **εξετάζονται γραπτώς στις προαγωγικές εξετάσεις**. (Αναλυτικότερα για τις εξετάσεις του μαθήματος, γίνεται λόγος στη συνέχεια, στο 4.)

2. **Πρόγραμμα Σπουδών ΙΣΤΟΡΙΑΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕ.Λ.:**
 «Το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας Γενικής Παιδείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Γενικού Λυκείου, για το σχολικό έτος 2020-2021, καθορίζεται με την υπό στοιχεία 8212/Γ2/28-01-2002 (ΦΕΚ Β΄ 131) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.» (βλ. στο [ΦΕΚ 3971 Β/17-9-20](#), σελ. 41329)
 - Το ΦΕΚ με το ΠΣ για την Ιστορία ΓΕ.Λ. που ισχύει για το σχολ. έτος 2020-21:
[Το ΠΣ ΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α-Β-Γ ΤΑΞΕΩΝ ΓΕ.Λ. ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 2020-21 ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΦΕΚ 131Β/7-2-2002 \(ΥΑ 8212/ Γ2\)](#)
βλ. στο ΦΕΚ αυτό, σελ. 1344 για τους γενικότερους και επιμέρους σκοπούς της Ιστορίας στο ΓΕ.Λ.. (ΌΧΙ το περιεχόμενο-ύλη!)

3. Ύλη και Οδηγίες διδασκαλίας Ιστορίας Β΄ τάξης ΓΕ.Λ. (ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ / ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ), στο:
[2020-21_ ΓΕ.Λ.. Ύλη Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων της Ελληνικής Γλώσσας, της Ιστορίας, των Λατινικών και της Φιλοσοφίας Ημερησίου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το σχολικό έτος 2020-2021 \(συνημμένες στο ΥΠΑΙΘ, Αρ. Πρωτ. 134046/Δ2/6-10-20\) \(βλ. σελ. 46-50\)](#)

Διευκρινίσεις για την ύλη:

 - «**Η διδακτέα ύλη του μαθήματος της Ιστορίας Β΄ Τάξης του Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου ορίζεται με βάση το σχολικό εγχειρίδιο των Ι. Δημητρούκα, Θ. Ιωάννου, Κ. Μπαρούτα, Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου 565-1815, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**» (βλ. στο προαναφερόμενο αρχείο «Ύλη, Οδηγίες...», σελ. 46)
 - **ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΙ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΎΛΗΣ στην Ιστορία Β΄ τάξης ΓΕ.Λ. προσδιορίζονται στις προαναφερόμενες Οδηγίες, σελ. 49-50 (ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ) .**

4. Τρόπος εξέτασης του μαθήματος Ιστορία Β' ΓΕ.Λ.

➤ **Γραπτή δοκιμασία στα τετράμηνα.**

Βλ. ΚΕΦ. Α', άρθρο 6: Προφορική βαθμολογία τετραμήνων στο Λύκειο.

(= ωριαία γραπτή δοκιμασία ανά τετράμηνο κ.ά.) στο :

[ΦΕΚ 111 Α'/ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4692. Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις. \[ανάρτηση όλου του νόμου/όλου του ΦΕΚ\]](#)

➤ **Οι μαθητές/τριες εξετάζονται γραπτός στην Ιστορία Β' τάξης ΓΕ.Λ. στις προαγωγικές εξετάσεις (ΦΕΚ 4177 Β'/2020 – Αριθμ. 125708/Δ2, άρθρο 1).**

Βλ. **διαμόρφωση θεμάτων- μόρια** στη σελ. **45898** στο:

[ΦΕΚ 4177/28-9-20 Ομάδες και κλάδοι μαθημάτων, τρόπος και χρόνος εξέτασης και βαθμολόγησης, ορισμός και υποχρεώσεις επιτηρητών, υποχρεώσεις μαθητών κατά τη διάρκεια της εξέτασης, τρόπος διατύπωσης των θεμάτων, βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων, αναβαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων του Γενικού Λυκείου, τρόπος φύλαξης των γραπτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.](#)

Αγαπητοί και Αγαπητές Συνάδελφοι,

Είμαι στη διάθεσή σας για τυχόν ερωτήσεις σας και κάθε δυνατή υποστήριξη στο έργο σας!

Με εκτίμηση και συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού έργου
ΠΕ02 Φιλολόγων Ηρακλείου

Ακριβές αντίγραφο από το πρωτότυπο που τηρείται στη Γραμματεία του ΠΕ.Κ.Ε.Σ Κρήτης

Εσωτερική διανομή: 1.Οργανωτική Συντονίστρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης